

**ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ**

К.По, 3/2013

Дана 21.06.2013. године

Ул. Устаничка бр. 29

Београд

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судије Винке Бераха Никићевић председника већа и судија Снежане Николић Гаротић и Растка Поповића, чланова већа, у кривичном поступку против оптуженог **МАРК КАШЊЕТИЈА**, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗЈ, у вези члана 22 КЗЈ, по оптужници Тужиоца за ратне злочине КТО бр. 4/12 од 11.05.2012. године која је прецизирана на главном претресу дана 13.09.2012. године, поднесцима од 09.11.2012. године, од 13.11.2012. године и од 07.06.2013. године, након одржаног главног и јавног претреса дана 19.06.2013. године донео је већином гласова и дана 21.06.2013. године у присуству заменика Тужиоца за ратне злочине Драгољуба Станковића, оптуженог Кашњети Марка, његовог браниоца адвоката мр.Доловић Горана и судског тумача за албански језик Еде Радоман Перковић, јавно објавио

ПРЕСУДУ

Оптужени МАРК КАШЊЕТИ (Mark Kashnjeti), [REDACTED]

[REDACTED]

КРИВ ЈЕ

Што је:

14. јуна 1999. године у Призрену, Аутономна Покрајина Косово и Метохија, за време оружаног сукоба између војних снага Савезне Републике

Југославије и полицијских снага Републике Србије, с једне стране и припадника наоружане војне формације Ослободилачке војске Косова (ОВК) и Коалиције НАТО пакта, са друге стране, у ситуацији када су се војне снаге СРЈ и војне снаге Коалиције налазиле у фази прекида ратних дејстава и у фази повлачења са КиМ, која фаза подразумева борбено обезбеђење и представља војну формацију и када су се и даље дешавали оружани сукоби,

кршио правила међународног права за време оружаног сукоба садржана у одредбама члана 3 тачка 1 у вези члана 27 став 1 и 3 Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата (Четврта Женевска конвенција од 12.08.1949. године), као и члана 51 став 3 Допунског проткола I и члана 4 став 1 и 2 тачка а) и члана 13 став 3 Допунског протокола II уз Женевске конвенције о заштити жртава немеђународних оружаных сукоба од 08. јуна 1977. године,

-тако што је дана 14.06.1999. године, након што се прикључио припадницима ОВК у униформи наоружан аутоматском пушком заједно са тројицом НН припадника Ослободилачке војске Косова према цивилном становништву неалбанске националности вршио противзаконита затварања, тако што је у Призрену, у улици Дурмиш Аслани око 11 часова зауставио возило марке „Застава – Југо 55“, у којем су се налазили оштећени Ђуровић Божидар и Здравковић Љубомир, па након што су изашли из возила, ударио оштећеног Ђуровић Божидара кундаком пушке у главу, на који начин је према њему нечовечно поступао, везао им руке канапом, те их је заједно са осталим НН припадницима ОВК претњом оружјем спровео низ улицу око 200 метара даље, гурајући их, ударајући Ђуровић Божидара повремено по телу, до дворишта једне куће, где их је противзаконито затворио, где су од стране непознатих припадника држани неколико сати, након чега је оштећене заједно са Јовановић Мирославом, који је пре њих био ухапшен, држан, испитиван и тучен у истом дворишту, Ђуровићевим возилом заједно са још једним припадником ОВК пребацио до призренског насеља Ортокол, где су их одвезали и наредили да оду у Србију,

-чиме је као саизвршилац извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ Југославије у вези члана 22 КЗ Југославије.

Па га суд применом наведеног законског прописа и члана 5, 33, 38, 41, 42, 43 и 50 КЗ СРЈ

О С У Ћ У Ј Е

на казну затвора у трајању од **2 (две) године**, у коју му се урачунава време проведено у притвору по решењу судије за претходни поступак Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине Ки.По₂ 5/12 од 16.04.2012. године, а који му се рачуна од 14.04.2012. године када је лишен слободе, па надаље.

На основу члана 264 став 4 ЗКП-а оптужени се **ОСЛОБАЂА** дужности да накнади трошкове кривичног поступка.

На основу члана 258 став 4 ЗКП-а, оштећени се за остваривање имовинско-правног захтева упућују на парницу.

Образложење

Оптужницом Тужиоца за ратне злочине КТО бр. 4/12 од 11.05.2012. године која је прецизирана на главном претресу дана 13.09.2012. године, поднесцима од 09.11.2012. године, 13.11.2012. године и од 07.06.2013. године од стране заменика Тужиоца за ратне злочине Драгољуба Станковића, оптуженом Кашњети Марку стављено је на терет извршење кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗЈ, у вези члана 22 КЗЈ.

У завршној речи на главном претресу дана 19.06.2013. године, након анализе изведених доказа, *заменик тужиоца за ратне злочине*, Драгољуб Станковић, је навео да у свему остаје код завршне речи коју је дао 14.11.2012. године. Истакао је да се у поновљеном поступку у свему поступило по налозима Апелационог суда. Прибављени су и прочитани бројни извештаји надлежних полицијских и војних органа и то извештај Министарства унутрашњих послова Републике Србије, борбени извештаји Штаба Врховне команде, Сектора за оперативну штабне послове за период од 10.06. до 19.06.1999. године, као и борбени извештај команде Треће армије за период од 12.06. до 21.06.1999. године, као и извештај Војне Поште 111-1 од 11.02.2005. године из чега се може несумњиво закључити да је на територији града Призрена и на целој територији Аутономне Покрајине Косова и Метохије после закључења „Кумановског споразума“ постојао оружани сукоб између српских оружаних снага и албанских оружаних снага ОВК. Из свих борбених извештаја може се закључити да се оружани сукоб састојао у оружаном нападу снага ОВК на војне и полицијске објекте, војне и полицијске колоне у повлачењу, као и да у нападима на припаднике војске и полиције којих је било на целој територији Косова. При оваквој ситуацији треба имати у виду да је за примену међународног хуманитарног права довољно да су злочини који се приписују били тесно повезани са непријатељствима у другим деловима територије који су контролисале сукобљене стране, те да директна веза са оружаном борбом није обавезна у свакој ситуацији да би могли говорити о примени Женевске конвенције. Може се закључити да и под претпоставком на да на подручју Призрена и није било борби у време и на месту када је извршен злочин, важе одредбе међународног хуманитарног права јер је конкретан злочин био тесно везан и за непријатељства у другим деловима територије коју су контролисале сукобљене стране. Оптужени Марк Кашњети се у униформи и са оружјем у руци, како се то види и на фотографији која се налази у списима, прикључио другим припадницима ОВК и на тај начин ставио на срану једне од оружаних снага. Током поновљеног поступка као доказ изведено је антрополошко вештачење из чијег налаза је утврђено да рпт. Марк Кашњети поседује велики број антрополошких карактеристика које су сличне антрополошким карактеристикама особе која се налази на фотографији која се налази у списима. Ако се има у виду оваква садржина налаза и

мишљења судских вештака, те изведене доказе у претходном поступку, изјаве сведока, као и извештај о изведеној радњи препознавања којом је сведок Ђуровић Божидар на несумњив начин препознао опт. Марк Кашњетија као извршиоца злочина, а препознавање је поновио и у судници, те је предложио да суд опт. Марк Кашњетија огласи кривим, одмери казну имајући у виду све околности, те изрекне затворску казну у трајању од најмање 4 (четири) године.

Оптужени Марк Кашњети саслушан од стране заменика тужиоца за ратне злочине дана 16.04.2012. године, 24.04.2012. године, на главном претресу 13.09.2012. године и у поновљеном поступку на главном претресу дана 19.04.2013. године, негира извршење кривичног дела. Навео је да у свему остаје код одбране коју је дао током поступка, истиче да никада није био припадник ОВК, да никада није обукао униформу, да никога није заустављао, хапсио, нити одводио у неко двориште, да никога није малтретирао, нити оштећене уопште познаје. У вези са тим, негирао је и да се налази на фотографији која му је показана, а која је објављена у дневном листу „Куир“ од 13.01.2011. године, на којој се иначе налазе више лица. Припадници КФОР-а су га приводили и са њим обавили разговор на околности исте фотографије.

Објаснио је да је другог дана по престанку рата у град Призрен дошла ОВК, чије припаднике, међутим, никада није видео. Чуо је и да је стигао НАТО, односно КФОР. Описујући ситуацију у Призрену, наводи да су становници остајали у кући и нису имали никаквих проблема. Становао је у насељу Поток Мала у Призрену. Пре и после бомбардовања, време је углавном проводио у кући са супругом која је била болесна, ћеркама и мајком. Када је излазио обично је време проводио у књижари са Кемал Бацом и Љиљ Битићијем, па је и тог 14.06.2012. године можда био са њима у друштву. У књижари је иначе био у периоду од 07 до 17 часова, када се књижара затварала. Након тога је одлазио кући.

Након што му је предочено да га је сведок Ђуровић Божидар препознао на фотографији која је у списима, а која је објављена у дневним новинама «Куир», окривљени је изјавио да он сведока уопште не познаје, при чему је остао и приликом суочења дана 30.04.2012. године са оштећеним Ђуровић Божидаром, када је истакао да оштећеног не познаје, да никада није зауставио његова кола, да га није ударио, нити га је икада одвео до неког дворишта.

У завршној речи бранилац опт. Кашњети Марка, адвокат мр. Горан Доловић, навео је да из доказа који су изведени током главног пртреса се не може закључити да је опт. Марк Кашњети учинио кривично дело које му се ставља на терет. Дана 14.06.1999. године у Призрену није било оружаног сукоба, а ако нема оружаног сукоба не може бити ни кривичног дела ратног злочина. Приликом оцене да ли је било оружаног сукоба или не, мора се просторно и временски узети за одређено географско подручје и за време како је то прецизирано у оптужници. У Призрену на дан 14.06.1999. године није било оружане борбе. Из извештаја који су достављени од

Војнобезбедносне агенције, Призрен се помиње 13. јуна а не 14. када се догађај десио, и помиње се сукоб на путу Призрен-Ђаковица. Као сукоб се помиње дејство из заседе, тактичка радња веома временски кратког трајања и просторно веома ограничена, да би могао произаћи закључак да је било оружаног сукоба. Истакао је да одбрана не негира да се догађај који је предмет оптужнице десио, већ само тврди да опт. Марк Кашњети није био лице које је учествовало у том догађају и да опт. Марк Кашњети није лице које се налази на фотографији у списима. Што се тиче антрополошког вештачења навео је да вештачење није професионално урађено јер нису примењене технике које је требало применити и није се чак ни покушало да се утврди да ли постоји истоветност, остало се на нивоу сличности. Стога се не може закључити да је лице са фотографије Марк Кашњети. Што се тиче препознавања занимљиво је да оштећени Ђуровић препознаје Марка Кашњетија, а оштећени Здравковић га не препознаје. Сведок Јовановић такође не препознаје Кашњетија. Детаљно анализирајући изведене доказе предложио је да суд оптуженог Марка Кашњетија ослободи због недостатка доказа.

У завршној речи опт. Марк Кашњети се придружио речи свога браниоца.

У доказном поступку суд је извршио увид у писмене доказе и то: у карту Призрена, податке из евиденције БАН-Банка лица, за Кашњети Марка, службену белешку МУП – Службе за откривање ратних злочина 03/4-3-1 број 230-431/11-9 од 17.04.2012. године, у оригинал новински чланак који носи број 60/14 (спис КТИ 2/12) у чијем наслову је „Живи су“ на којој се налазе четири униформисана лица и два лица у цивилу; службену белешку Тужилаштва за ратне злочине од 27.01.2011. године од 14.01.2011. године, чланке „Курира“ са фотографијама, службену белешку Управе Криминалистичке полиције – Службе за откривање ратних злочина од 06.04.2011. године, службену белешку Тужилаштва за ратне злочине КТИ број 2/12 од 17.04.2012. године, извештај о анализи предмета ЕУЛЕКС – Јединице за истраживање ратних злочина – Тим за истраживање и обавештавање; записник о препознавању лица од 18.04.2012. године, службену белешку заменика тужиоца за ратне злочине; фотографије у боји означене бројем 1 у спису КТИ 2/12 стр.341/34 на којој се налазе три униформисана лица и два лица у цивилу; записник о суочењу окривљеног и сведока од 18.04.2012. године, односно записник сачињен 30.04.2012. године, службену белешку Тужилаштва за ратне злочине КТРИ 2/12 од 04.05.2012. године, службену белешку Тужилаштва за ратне злочине КТРИ 2/12 од 04.05.2012. године, лекарску документацију за оптуженог Кашњети Марка, у лекарску документацију за Јовановић Мирослава, фотографију означену бројем „А“ у списима К-По2 3/12 на којој се налазе четири униформисана лица и два лица у цивилу; службену белешку сачињену од судијског помоћника Кристине Жунић од 14.09.2012. године и од 17.09.2012. године, замолницу, поднесак заменика тужиоца за ратне злочине Драгољуба Станковића од 18.10.2012. године, поднесак Тужилаштва за ратне злочине од 06.11.2012. године, писмо Цихана Акилдиза, службени извештај Истражне јединице ЕУЛЕКС од

05.11.2012. године и доставнице Вишег суда у Београду. У поднесак Републике Србије, Министарства одбране, Војно безбедносне агенције број 5494-3 од 06.04.2013.године, у извештај Управе-Службе за откривање ратних злочина 03/4-3-1 број 230-2462/13 од 16.04.2013.године и Дирекције полиције, Управе криминалистичке полиције-Службе за откривање ратних злочина од 16.04.2013.године, у налаз и мишљење комисије судских вештака професора Душана Дуњића и професора др Марије Ђурић од 16.04.2013.године, у фотодокументацију оптуженог Кашњети Марка од 17.04.2013.године, у ЦД ТВ „Кланк Косово“ мај 2012, под називом „Кашњети“, врши се увид у поднесак Војнобезбедносне агенције број 5494-5 од 23.04.2013.године, врши се увид у Борбене извештаје ОП.број 79, достављене од Штаба Врховне команде, Сектор за оперативно штабне послове, врши се увид у преглед повлачења јединица са Косова и Метохије на дан 11.06.1999.године, у Борбени извештај ОП.број 80 од 12.06.1999.године, у План повлачења јединица са Косова и Метохије на дан 12.06.1999.године, на дан 11.06.99., врши се увид у Борбени извештај ОП.број 81 од 18.06.1999.године, у план повлачења јединица са Косова и Метохије на дан 13.06.1999.године, у преглед повлачења јединица са Косова и Метохије на дан 12.06.1999.године, у борбени извештај ОП.број 82 од 14.06.1999.године, у план повлачења јединица са Косова и Метохије на дан 14.06.1999.године, у преглед повлачења јединица са Косова и Метохије на дан 13.06.1999.године, у борбени извештај ОП.број 83 од 15.06.1999.године, у план повлачења јединице са Косова и Метохије на дан 15.06.1999.године, у преглед повлачења јединица које са Косова и Метохије на дан 14.06.1999.године, у борбени извештај ОП.број 84 од 16.06.1999.године, у план повлачења јединица са Косова и Метохије на дан 16.06.1999.године, у преглед повлачења јединице са Косова и Метохије на дан 15.06.1999.године, у борбени извештај ОП.број 85 од 17.06.1999.године, у план повлачења јединица са Косова и Метохије на дан 17.06.1999.године, у преглед повлачења јединица са Косова и Метохије на дан 16.06.1999.године, у борбени извештај ОП.број 86 од 18.06.1999.године, у план повлачења јединица са Косова и Метохије на дан 18.06.1999.године, у преглед јединица које су се повукле са Косова и Метохије на дан 17.06.1999.године, у план повлачења јединице са Косова и Метохије на дан 19.06.1999.године, у преглед јединица које су се повукле са Косова и Метохије на дан 17.06.1999.године, у борбени извештај ОП.број 88 од 20.06.1999.године, у преглед јединица које су се повукле са Косова и Метохије на дан 19.06.1999.године, у поднесак ВБА број 5494-8 од 26.04.2013.године, у поднесак ВБА под бројем 5494-5 од 26.04.2013.године, у Војно технички споразум између Међународних безбедносних снага КФОР и Владе СРЈ и Републике Србије, у борбени извештај Команде Треће армије од 10.06.1999.године, од 11.06.1999., од 12.06.1999., од 13.06.1999., од 14.06.1999., од 15.06.1999., од 16.06.1999., од 17.06.1999., од 18.06.1999., у ванредни борбени извештај Команде Треће армије од 12.06.1999., 13.06.1999., 14.06.1999., 15.06.1999., 16.06.1999., 19.06.1999., 21.06.1999.године, у поднесак Команде Треће армије од 23.06.1999., 11.06.1999., 12.06.1999., 14.06.1999., 15.06.1999., 16.06.1999., 17.06.1999., 18.06.1999., 19.06.1999.године, у извештај о дејству и последицама дејства снаге НАТО од 15.06.1999., 16.06.1999., 17.06.1999.,

18.06.1999.године, у поднесак Команде Приштинског корпуса од 16.06.1999., 22.06.1999.године, у поднесак Министарства правде и државне управе-Сектор за правосуђе број 740-05002266/2012-22 од 27.05.2013.године, поднесак Министарства правде дана 06.07.2011.године под бројем 740-05-05718/2007-03. Извршен је увид у превод ЕУЛЕКС-а, Мисије Европске уније за владавину права на Косову, Јединице за истраживање ратних злочина од 06.06.2013.године, у поднесак Генералштаба Војске Србије и Црне Горе, кабинет начелника Пов.број 439-4 од 06.02.2006. године, у одговор у вези захтева Већа за ратне злочине у предмету К.В.4/05 од 19.01.2006.године, у извештај Министарства унутрашњих послова СУП Ђаковица број 2689/04 од 25.10.2004.године, врши се увид у поднесак Војне поште 1122-1 број 01/608-2 од 11.02.2005.године, у Војнотехнички споразум о Косову од 09.06.1999.године, поднесак МУП-а Секретаријат Ђаковица број 09-2128/04 од 20.08.2004.године, у пресуду К.В.4/05 од 18.09.2006.године, у пресуду Врховног суда Србије у Београду КЖ1 РЗ.3/06. Извршен је увид у пресуду Вишег суда у Београду К.ПО2.3/12 од 19.11.2012. године, као и у решење Апелационог суда КЖ1.ПО2.1/13 од 08.03.2013. године и у поднесак Министарства унутрашњих послова, Дирекција полиције, Полицијска управа из Призрена ПУ.бр.73-1/13 од 11.06.2013. године.

Суд је у доказном поступку на главном претресу дана 10.06.2013.године, на сагласан предлог странака извршио увид у записнике о исказима сведока оштећеног Ђуровић Божицара, Здравковић Љубомира, Јовановић Мирослава, Петровић Милана, Димитријевић Ненада, Кемал Баца и Љиљ Битићија. Испитани су и сведоци Зеф Кашњети, судски вештаци проф.др Душан Дуњић и проф. др Марија Ђурић. Сведок Ментор Чочај испитани је путем видеоконференцијске везе, обзиром да је одбио да приступи у суд ради сведочења, те је том приликом путем видеоконференцијске везе испитан и сведок Рамадан Битићи који је приступио без позива суда.

Одредбом члана 14 Закона о организацији надлежности државних органа у поступку за ратне злочине прописано је да ако није могуће обезбедити присуство сведока или оштећеног на главном претресу њихово испитивање може се вршити путем видеоконференцијске везе. Испитивање путем видеоконференцијске везе обављено је на начин прописан одредбама Европске конвенције о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима и Другог Додатног протокола уз ову конвенцију.

Анализом и оценом изведених доказа како појединачно тако и у вези са осталим изведеним доказима као и наводима одбране оптуженог, а поступајући по примедбама Апелационог суда садржаним у решењу КЖ1 По2 1/13 од 08.03.2013. године, суд је на основу начела слободног судијског уверења у оцени доказа о чињеницама сходно одредбама члана 16 и 419 ЗКП-а нашао да је опт. Марк Кашњети извршио описане радње у време, на месту и на начин како је то наведено у изреци пресуде.

Сведок оштећени Ђуровић Божидар испитан у смислу члана 225 ЗКП и одредби члана 504-ђ дана 27.01.2011. године од стане заменика тужиоца за ратне злочине, дана 18.04.2012. године, на главном претресу 14.09.2012. године, а у које записнике о исказима сведока, на сагласан предлог странака, је суд извршио увид на главном претресу дана 10.06.2013.године, навео је да је у Призрену живео од 1971. године. Када је потписан споразум између Војске Југославије и међународних снага и када је војска са становништвом кренула у измештање са Косова, први пут је видео војску УЧК. Његова супруга и он су се договорили да остану на Косову, све до момента док га није назвао син који је дошао са породицом у Крагујевац и који му је рекао да су његова браћа напустила Пећ. Напомиње да је у Призрену био са Албанцима у добрим односима и нико му није рекао да мора да напусти Косово.

Дана 14.06.1999. године, у његов стан је дошао његов пријатељ Љубомир Здравковић са супругом. Љубомир му је рекао да мора да оде до своје куће у насеље Ортокол у Призрену, како би укључио струју. Пошао је са њим својим колима „Заставом Југо-55“ боје трула вишња. Кренули су назад споредним улицама да би што пре стигли. У једној уској улици, где је била велика гужва, која излази на улицу Дурмиш Аслани, негде око 11 сати зауставила су их три до четири припадника ОВК који су били наоружани у маскирним униформама, са видљивим ознакама УЧК старости око 30 година, висине између 160 и 170 цм. Након заустављања пришли су возилу, држали оружје уперено у њих и тражили су од њега возачку дозволу. Након што им је предао возачку дозволу, један од њих је отворио врата возила и видео да за појасом има пиштољ. Ухватио га је и извукао за руке. Дошла су још двојица који су му везали руке иза леђа конопцем, а један га је одмах ударио кундаком по глави, од ког ударца је клекнуо. Нико од њих ништа му није рекао. Више пута су га ударили по глави и телу и гурали их. Због тих удараца болела га је глава, ноге, није могао да хода, болеле су га и руке, само је очекивао смрт. Објашњава да из принципа није хтео да иде код лекара. Од лица која су га гурала и ударала никога није познавао.

Његовог пријатеља Љубомира су такође везали, а одмах затим су их везали један за другог. Мисли да Љубомира нису ударили. Након везивања претресли су возило и нашли су један ловачки карабин за који је поседовао оружни лист, аутоматску пушку коју је задужио од војске и војни двоглед, као и пиштољ који је држао за појасом и за који је имао дозволу. Такође су му узели сат, новчаник и наочаре а кола су одвезли. Тако везане у пратњи њих тројице, четворице који су држали оружје уперено у њих, су кренули низ улицу пешке. Док су их спроводили гурали су га и ударили.

Одвели су их до једне куће која се налазила на око 200 метара удаљености од места где су их зауставили. Лица која су их довела до капије нису улазила у двориште, а преузела су их наоружана аутоматским пушкама два војника у маскирним униформама ОВК. Кућа је била ограђена зидом. Поставили су их испод једног трема уз зид и нису им дали да се окрећу, гледали су у зид. Чували су их и испитивали колико су људи поубијали,

колико су кућа запалили, колико су жена силовали и колико су деце поклали и тако даље. Од момента када су их зауставили, затим док су их водили до дворишта, те и у самом дворишту Љубомир и он нису могли да разговарају, зато што им је то било забрањено. У дворишту су видели и њиховог познаника Мирослава Јовановића из Призрена који је био крвав по лицу услед батина.

После 5-6 сати дошла су два лица која су их претходно ухапсила. Један је рекао стражарима: «одрешите их пустите их» Помислио је у себи сад смо готови. Извели су из дворишта Љубомира Здравковића, Јовановић Мирослава и њега. Када је изашао приметио је своје возило „Југо 55“. Речено им је да седну позади, тако да су на задње седиште сели Здравковић, Јовановић и он. Напред су седела два припадника ОВК наоружана аутоматским пушкама. Док су их тако возили зауставили су кола и питали су једног дечка на албанском језику да ли му је мерак да удари Србина. Када је дечак то потврдио, војник му је отворио прозор и дечак га је ударио у лице боксом.

Одвезли су их до центра, до трафо-станице где је по његовом мишљењу била команда. Након тога су их одвезли ван града, рекли им да изађу, да се не окрећу ни лево ни десно само да иду право. Љубомир и он су отишли према насељу Ортокол.

Након тога су Љубомир и он са њиховим супругама отишли до Дома војске где су преноћили, а ујутру су заједно са колоном преко Брезовице, Гњилана и Бујановца дошли у Лесковац.

Приликом испитивања у истрази дана 27.01.2011. године, објаснио је да му се након 1999. године јавио пријатељ и обавестио га да је у часопису «Илустрованој политици» изашла слика на којој се налазе Љубомир и он везани и испод које пише „Ко је дао права тзв. ОВК да хапси и убија недужне Србе“. На тој фотографији су његови синови и препознали лице које се налази поред Љубомира са маскирном јакном и видљивом ознаком УЧК, а радило се о конобару који је радио у кафани „Скендербег“ у насељу Душаново поред Призрена.

Дана 18.04.2012. године у посебној просторији за препознавање Тужилаштва за ратне злочине, у присуству заменика тужиоца за ратне злочине и браниоца оптуженог Кашњети Марка, извршено је препознавање од стране сведока ошт. Божидара Ђуровића. Пре започињања радње препознавања оштећени Ђуровић је истакао да не сме гарантовати 100% да ће препознати «ту особу», с обзиром на његове године и период када је био догађај и ношење његове униформе, «једно 50-60 % би га препознао, мења се човек за годину две, а и ја сам се променио».

На главном претресу од 14.09.2012. године је на фотографији у спису КТИ 2/12, а која носи ознаку 341/34 на којој се налазе три униформисана лица, обележио плавом хемијском оловком лице за које је чуо, и за које су му рекли

да је радило као конобар у кафани «Скендербег» у насељу Душаново. То лице се на фотографији налази први са десне стране.

На главном претресу дана 14.09.2012. године, након што му је показана фотографија која је објављена у дневном листу «Куир», препознао је улицу којом су их водили до дворишта те куће. Такође је као лице које га је тукло, односно лице које га је ударило једном или двапут кундаком и које се на тој фотографији налази други с лева, препознао са 100% сигурношћу Марк Кашњетија. На посебно питање на главном претресу да ли зна да ли га је управо Марк Кашњети ударио, сведок је одговорио «како не знам». Описујући га рекао је да је мршав, дужег лица, са залисцима на челу.

На фотографији која је у судским списима К-По2 3/12 обележена словом «А», на којој се налазе четири униформисана лица, рекао је да су први и други гледајући са леве стране, дошли његовим возилом да их воде из дворишта.

Истакао је одштетни захтев, али га није определио.

Сведок оштећени Здравковић Љубомир испитан у смислу члана 225 и члана 504-Ћ дана 09.02.2011. године од стране заменика тужиоца за ратне злочине КТИ 2/12 од 18.04.2012. године, на главном претресу од 13.09.2012. године, а у које записнике о исказима сведока, на сагласан предлог странака, је суд извршио увид на главном претресу дана 10.06.2013.године, навео је да је од рођења живео у Призрену. На Косову је током '98 године, повремено било напада ОВК на полицију и војску а и на албанско становништво. Одмах након потписивања споразума између Војске Југославије и међународних снага и када је војска кренула измештање са Косова, 13.06.'99. године, његова деца су одлучила да напусте Косово а он је одлучио да са супругом остане још неко време.

Владика Артемије и још неки људи при цркви су позвали народ да привремено напусте своје домове. Дана 14.06.'99.године, са својом супругом отишао је код пријатеља Ђуровић Божицара који га је обавестио да је донео одлуку да напусти Косово и предложио му је да заједно са осталим Србима крену. Тог јутра су њих двојица кренули до његове куће у насељу Ортокол како би укључио струју. Бошко је предложио да крену његовим колима „југом 55“ што су и учинили. Док су се враћали споредним улицама да би скратили пут, зауставили су их униформисани припадници ОВК који су имали УЧК ознаке на униформама. Обратили су им се на албанском језику и натерали их да изађу из кола. Тражили су личне карте, па пошто су видели да су Срби, наслонили су их на кола, натерали да дигну руке у вис, претресли их и код Бошка нашли пиштољ који су одмах одузели а затим су претресли и само возило. Везали су их прво појединачно, а затим једним канапом везали су обојицу.

Након тога, обратио им се припадник ОВК-а који се на фотографији налази на крајњој десној страни, ставио му руку на раме и рекао им да пођу. Када га је питао где, рекао је само право. Не зна колико их је било јер је био уплашен и збуњен али пошто се на фотографији виде четири особе, вероватно их је толико и било. Објашњава да се трудио да му те успомене избледе из сећања и да заборави на тај дан а и на фотографију. Даље наводи да га тада нико није ударио, али док су их водили тако везане један за другог, један од припадника ОВК је ударио Божицара Ђуровића и чуо је како је Божицар јаукао од бола, затетурао се и мало је фалило и њега да обори (стр.209, записник КТИ. 2/12 од 18.04.2012. године).

Након пар минута увели су их у неко двориште кроз капију коју су осигурали неким бетонским блоком. Догурали су их до зида куће и под претњом оружја су им рекли да се окрену лицем ка зиду. Ту их је неко чувао.

На пар корака од њих видео је склупчано тело неког човека. Видео је да је био крвав по лицу, гардероба му је била поцепана, из свега тога је закључио да је тај човек тучен и малтретиран пре њиховог доласка. У једном тренутку тај човек им се обратио речима: »ако се ослободите, реците мојима да сам био овде«. Објашњава да је тада помислио да се нико од њих одатле неће жив извући. Нису смели да причају међусобно јер их је непрекидно посматрао један припадник ОВК који је држао аутомат уперен у њих.

Након неколико сати њиховог боравка, у дворишту се појавило неколико људи који су причали на албанском језику. Чуо је неки мушки глас који је Божицару и њему наредио да се окрену и да пођу ка колима. Тако везане заједно са Јовановићем угурали су их на задње седиште Божицаровог аутомобила.

Током вожње, сувозач је стално држао пушку уперену у њих. У једном моменту су застали и возач је рекао једном дечаку који је био случајни пролазник „јел хоћеш да удариш Србина?“. На то је тај дечко замахнуо руком и ударио његовог пријатеља Божицара. Одвезли су их у насеље Ортокол. Наредено им је да изађу из кола, а један Албанац је узео нож и пресекао канап којим су били везани. Ту су им гласно рекли да се не окрећу и да иду право у колону и одмах за Србију. Његов пријатељ Бошко и он су наставили путем право ка солитеру Дома војске, не окрећући се а овај трећи је отишао својим путем. Ту ноћ су провели у Дому ЈНА јер није било безбедно да се Срби крећу по мраку.

На главном претресу када му је показана фотографија из судских списа означена 60/14, КТИ 2/12, са ознаком «Вести» која је објављена у дневном листу «Курир», наводи да не зна када је направљена, а на њој се заиста налази његов пријатељ Божицар Ђуровић и он, али остала лица са фотографије не познаје. Фотографија га је нервирала и доводила на ивицу нервног слома, па ју је у једном тренутку спалио. Трудио се да му те успомене избледе из сећања и

да заборави и на тај дан и на ту фотографију. Такође на фотографији не може да препозна лице које је било са њима у дворишту.

Сведок Јовановић Мирослав испитан у смислу члана 225 ЗКП-а и члана 504-Ћ дана 27.01.2011. године од стране заменика тужиоца за ратне злочине КТИ 2/12 дана 19.04.2012. године, на главном претресу 14.09.2012 године, а у које записнике о исказима сведока, на сагласан предлог странака, је суд извршио увид на главном претресу дана 10.06.2013.године, наводи да када је проглашено ратно стање за време НАТО бомбардовања, није био мобилисан од стране Војске Југославије јер је имао радну обавезу. Када је потписан војно-технички споразум у Куманову и одлучено да се војска и полиција повуку са Косова, он је имао намеру да остане у Призрену јер је сматрао да нема разлога да га напусти, а ту је живео од рођења. Дана 14.06.1999. године отишао је у фирму и видео велику узнемиреност међу радницима српске националности, јер се један део српског народа изместио из града. Након састанка у цркви са Владиком Артемијем, где није ништа конкретно одлучено, донео је одлуку да крене из града према подручју уже Србије. Службеним возилом је кренуо ка кући своје мајке која се налазила у улици Дурмиш Аслани. Да би избегао велику гужву и непријатне ситуације, ишао је неким споредним улицама. На једно стотинак метара од њене куће, пресрела су га тројица припадника ОВК у маскирним униформама који су били наоружани аутоматским пушкама калашњиковима. Извели су га из возила и повели ка њиховој команди која се налазила у кући поред трафо станице. За то време један од њих је његово возило одвезао у непознатом правцу. Када су га довели до трафо станице појавила се маса људи међу којима је било и цивила и униформисаних лица са ознакама ОВК-а који су чак пролазницима и деци говорили да слободно приђу и ударају, што су они и чинили. Код трафо станице везали су му руке жицом и почело је малтретирање. Питао га је колико је убио, колико је заклао, колико је силовао. Покушао је да објасни да није мобилисан, али су га и поред тога тукли кундацима, рукама и ногама од чега је падао. Био је унакажен. То малтретирање је трајало 2 до 3 сата. Све време су га тукли. Та лица, припаднике ОВК-а није познавао. После тога је одведен у двориште неке куће у споредној улици, где су га ставили испод трема. Ту је стајао окренут ка зиду. Чувао га је један Албанац. Одвезао му је руке, које су му претходно везали.

У једном моменту је видео да су у исто двориште тројица припадника ОВК-а довели и његове познанике Србе, Здравковић Љубомира и Ђуровић Божидара. Њих двојица су били везани један за другог. Дошао је још један припадник ОВК-а који их је испитивао.

Након извесног времена лица која су довезла Ђуровића и Здравковића су се вратила и тада су их одвезали. Када су изашли из куће видео је паркирано Ђуровићево возило. Ђуровићу, Здравковићу и њему су наредили да уђу у возило. Њих тројица су сели позади, а напред су била двојица припадника ОВК-а који су имали калашњикове. Сувозач их је држао на нишану. Одвезли су их до команде у улици Дурмиш Аслани, након тога су

кренули у правцу Петровог Села, а када су споредном улицом дошли до насеља Ортокол, избацили су их из Ђуровићевог возила. Ђуровић и Здравковић су се упутили ка Дому војске, а он је пошао ка својој згради.

На фотографији коју је објавио дневни лист «Курир» једино је препознао Ђуровића и Здравковића. Када је та фотографија објављена он се чуо телефоном са својим сада покојним пријатељем Стокић Александром који му је рекао да је препознао неког свог комшију Католика. Објашњава да је Стокић Александар живео у Призрену у делу који се зове Поток Мала где је био један део српске националности и један део католичке, односно Албанци католичке националности.

Сведоку Јовановић Мирославу је приликом испитивања 19.04.2012. године (стр. 257) показана фотографија коју је заменик тужиоца за ратне злочине обележио са редним бројем 1 (фотографија на којој се налазе три униформисана лица). На тој фотографији је сведок означио лице – првог са леве стране који се налази иза лица у цивилу, Ђуровић Божидара који на себи има плави дукс и фармерице. За то лице је њему његов пријатељ Стокић Александар рекао да је његов комшија Марк Кашњети.

На главном претресу 14.09.2012. године сведок је појаснио да је телефонским путем обавио разговор у вези фотографије која је објављена у „Куриру“ (фотографија на којој се налазе четири униформисана лица). Тада му је Стокић Александар рекао да је тај његов комшија Марко из Поток Мале, лице које стоји иза Ђуровића, са пушком која је окренута на горе. Објашњава да је то лице које се налази на фотографији други слева.

Сведок Милан Петровић испитан на главном претресу дана 22.10.2012. године, а у који записник о исказу сведока, на сагласан предлог странака, је суд извршио увид на главном претресу дана 10.06.2013.године, навео је да је радио у СУП-у Призрен на месту начелника одељења криминалистичке полиције, све до 14.06.1999. године. Дана 11. или 12. јуна, као члан трочлане екипе испред призренског СУП-а, сусрео са НАТО представницима јер је војно-технички споразум требало да ступи на снагу, и да на основу истог контингент НАТО снага преузме подручје Призрена. У поподневним часовима, у петак или суботу, они су дошли, одвео их је у зграду СУП-а Призрен и ту зграду им предао испражњену, а у циљу реализације „Кумановског споразума“.

Његови људи су радили контраобавештајни део посла и пратили су ситуацију на терену. Чињеница је да је уласком претходнице КФОР-а дошло до уласка и ОВК-а у Призрен. Снаге ОВК су биле јачине око четири бригаде и њима је командовао Екрем Реџа звани „Дрини“. Имали су одређене јединице које су биле инфилтриране у периферним насељима Тусус и према улици Дурмиш Аслани, а подржане од цивила. Касније су направили још неколико штабова на локацијама у граду, углавном у етнички чистим албанским срединама, где су вероватно имали упоришта. Ту је, између осталог, био

Нишки одред ПЈП, чета ПЈП и сви радници СУП-а Призрен су намеравали да се дислоцирају сходно обавези из војно-техничког споразума. Они су се морали штитити, имали су податке да њихови људи располажу са висококвалитетном ноћном опремом, снајперским наоружањем, те су закључили да се налазе у непријатељском окружењу из ког разлога су морали да се понашају као војска, иако су били полиција. Сматра да је задатак јединице ОВК којом је командовао Дрини када је ушла у Призрен, представљало класично заузимање територије. Објашњавајући однос тих припадника ОВК и активних јединица које су стигле, према албанском становништву, истакао је да су они били екстремни према оним појединцима за које су сматрали да су добри према Србима и да су их на неки начин сматрали издајницима, колаборационистима, до те мере да су неки чак и изгубили животе.

Иначе, Албанци цивили који до тада нису били у ОВК, а знали су да ће у супротном трпети неку штету или зло, придруживали су се активнијим ОВК припадницима, или се додворавали тиме што ће им помоћи да нађу и ухапсе Србе. Они би између осталог, и одлазили у Албанију да набаве униформу коју би након тога облачили, али и оружје.

По доласку КФОР-а престао је да буде оперативан. Објашњава да су у првих 90 дана постојале екипе од 3 до 4 припадника ОВК које су по граду контролисале и патролирале, а нису прилазиле само оним местима где је био КФОР. Објашњавајући ситуацију у Призрену и шире на Косову, наводи да су припадници ОВК, били из разних руралних средина као што су Малишево, Острозуб, Ђаковица, потом и из Македоније, а основни циљ је био да се територија очисти од неалбанаца. Познато му је да су у Призрену у то време постојали илегални затвори ОВК. Они су их звали „информативни центри“, где су одвођена лица албанске и неалбанске националности. То су били тзв. секундарни затвори које би они оформили од неке куће, гараже или неког подрума и ту би пар дана држали и испитивали људе, те потом доносили одлуку да ли ће затворене пустити или убити. Неки су од тортуре преминули.

Окривљеног Кашњетија виђао је за време рата два до три пута. Иначе, његов посао, између осталог, био је и да упамти изгледе, профиле људи, а то је и вештина која је основ његовог рада.

На фотографији која је објављена у дневном листу „Курир“ означена у спису КТИ. 2/12 са 342/24, сведок је истакао да се на фотографији налази између осталих лица и опт. Марк Кашњети (други са леве стране).

Сведок Кемал Баца испитан на главном претресу дана 22.10.2012. године, а у који записник о исказу сведока, на сагласан предлог странака, је суд извршио увид на главном претресу дана 10.06.2013.године, је навео да окривљеног Марка Кашњетија познаје око 30 година. Живели су у истом крају. Објашњава да је био запослен у државној књижари у чијој је близини била кућа окривљеног. За време бомбардовања и све до завршетка био је у

Призрену, а у данима када је престало бомбардовање и када су НАТО снаге ушле у град, радио је као и раније. Сваки дан је ишао на посао. Окр. Марк Кашњетија је виђао у књижари. У књижару је долазио сваког дана, осим недеље, као да је био запослен. Долазио је ујутру и у књижари би остајао цело радно време. Иначе, радњу откључавају у 07 ујутру, а у 12 часова је била пауза до 16 часова. Са њима у друштву био је и Љиљ Битићи, колега који је био руководио књижаре. Објашњава да окривљени има [REDACTED], а да су му у то време жена и мајка биле болесне, па није могао да се удаљава, јер није имао неког ко би фактички водио рачуна о њима.

Истиче да је опт. Марк Кашњети и дана 14.06.1999. године био са њим у књижари, а тај датум је запамтио јер је то било одмах после рата. Тога дана он и окривљени Марк Кашњети су заједно изашли и отишли код њега кући. Потом су отишли код Марка кући, а након тога су изашли у град (транскрипт аудио записа са главног претреса од 22.10.2012. године, стр.37,38 и 39). Често су одлазили у чајџиницу која је била у близини. Тог дана 99 % времена провео је са њим. У радњи је био и Љиљ Битићи, и он се дружио са њима, али са Марком ређе него он. Неки пут би изашли заједно, али то није било свакодневно. Сведок је навео да се није десило да Марк не буде са њима по цео дан, јер није имао неки посао, имао је [REDACTED] жену, али књижара је била у близини његове куће у случају да се за њим укаже потреба. Иначе, никада га није видео у униформи ОВК, нити је као цивил некада био наоружан.

Након што му је предочена фотографија из дневног листа «Курир» (ознака бр. 342/34), изјавио је да ниједно лице не познаје.

Сведок Љиљ Битићи испитан на главном претресу дана 09.11.2012. године, а у који записник о исказу сведока, на сагласан предлог странака, је суд извршио увид на главном претресу дана 10.06.2013.године, је изјавио да је радио као пословођа у државној књижари „Графика“, која је основана у саставу штампарије која се звала „Рамиз Садику“. У књижари је радио пре рата, али и за време бомбардовања, као и непосредно по престанку, у јуну месецу 1999. године. Окривљени Марк Кашњети му је био комшија. Кемал Баца и Марк Кашњети су били кућни пријатељи. У књижари је радио са Кемалом. Марк је зато долазио код њега прилично често, ту су почели да се виђају, проводили су време заједно скоро сваки дан. Наставило се и у току бомбардовања. Дружили су се. Марк се у то време бринуо о својој болесној жени, а у то време и мајка му је била болесна. Марк Кашњети је код њега проводио доста времена у току дана, осим ако није имао да обави неки посао. Не може да тврди да је окривљени био код њега и тог дана након што је престало бомбардовање, али мисли да јесте. Када су ушле снаге КФОР-а, долазио је и даље тих дана. Мисли да је и по престанку бомбардовања окривљени долазио у књижару, као и претходних дана, с обзиром да је они нису затварали. Некада је у радњи био он, некада Кемал са којим је окривљени увек био. Марк је боравио у књижари као да је њихов радник. Радно време књижаре било је од 07 до 12 и од 16 до 18, осим средом када су радили до 16. Тако је било редовно, а није се мењало ни након бомбардовања.

Након затварања књижаре, Марк би ишао кући. Објашњава да је од «Кумановског споразума» имао прилике да види једног војника, припадника УЧК, а по насељу се причало да је било затварања, да су припадници ОВК пресретали људе, затварали. Марка Кашњетија није видео у униформи. Пошто је сведоку показана фотографија објављена у дневном листу «Куир», навео је да не препознаје никога са те фотографије.

Сведок Зеф Кашњети испитан пред Тужилаштвом за ратне злочине дана 26.04.2012. године, на главном претресу дана 22.10.2012. године, а на главном претресу дана 10.06.2013. године у свему је остао код исказа који је дао у досадашњем току поступка. Навео је да је у сродству са окривљеним, да му је окр. Марк Кашњети рођени брат и да жели да сведочи.

Објашњава да је знао да је рат завршен када су ушле НАТО снаге, али у међувремену су биле паљевине и убиства. Када су дошле НАТО снаге имао је прилике да види и униформисане Албанце припаднике ОВК. Познато му је и да су поједини Албанци и они који нису били припадници ОВК, облачили у то време униформе. Након доласка НАТО снага виђао се са својим братом сваког дана и никада га није видео у униформи. Објашњава да је његов брат инвалид и није имао стално запослење, да му је супруга умрла, а он је остао са [REDACTED]. Време је обично проводио у друштву Кемал Баце и Љиљ Битићија.

Навео је да је пре 10-12 година саслушаван од стране КФОР-а како би потврдио једну фотографију, по његовом мишљењу лажну, која је била мутна и мала, а особа је сликана до рамена. Показана му је само глава човека, тј. профил, док је остатак фотографије био покривен белим папиром. Наводи да је у питању варка или намештаљка, и да његов брат није био учесник у рату. Објаснио је да је да се на фотографији види лице које личи на његовог брата.

На главном претресу дана 22.10.2012. године, након што му је показана фотографија објављена у дневном листу «Куир», сведок је изјавио да не препознаје ниједно лице.

Сведок Рамадан Битићи испитан путем видеоконференцијске везе на главном претресу дана 10.06.2013. године је навео да се догађај који се оптуженом Марк Кашњетију ставља на терет није десио 14. јуна, већ 13. јуна 1999. године и да Марк Кашњети том приликом није био присутан.

Истакао је да је био је припадник ОВК у 123. бригади чији је командант био Дрини. Носио је црну униформу ОВК, имао је црне панталоне, црну кошуљу и качкет. Униформу је имао на себи све до 14. јуна када је обукао цивилну одећу. Објаснио је да се војска након што је завршена офанзива окупила на једном месту и да је било негде око 300 војника, две бригаде Ослободилачке војске Косова. У Призрен су ушли 12. јуна негде око 22 часа. Сутрадан 13. су почели саминицијативно, да врше редовну контролу возила. Заустављали су свако возило, било албанско или српско. Зауставили су двојицу Срба који су се налазили у возилу „Југо“ негде око поднева.

Познато му је да су кренули да се споје са српском војском која се повлачила са Косова. Када су их зауставили возач који је био крупнији је носио фармерке и мајицу а други који је био мало ситнији и мршавији је носио сако. Извршили су њихов претрес и нашли су им оружје односно код возача су пронашли оружје а исто су нашли и у колима. Знао је да их је Војска Југославије наоружала. Питали су их куда су кренули и том приликом можда су их опсовали, али нико их није ударао. Узели су им оружје, везали су им руке канапом, позади и пратили су их све док се нису спојили са другом групом, односно са људима са којима су хтели да напусте Косово. Лично није видео са ким су се спојили. Није видео када су се та лица спојила са колоном која је напуштала Косово, јер није могао да приђе али су му двојица Срба рекли да иду у том правцу.

Што се тиче Марк Кашњетија објаснио је да је на телевизији «Клан Косово» видео прилог о томе како је исти ухапшен у Републици Србији и тада је и приказана фотографија. Позвао је новинаре те телевизије и дао интервју у коме је рекао да се не ради о Марк Кашњетију, већ да се ради о другом лицу.

Додао је да Марк Кашњетија не познаје али зна да он у овом догађају није учествовао. То зна јер је особу која личи на оптуженог у то време, питао колико има година и он му је рекао да има 21, а колико је и он у то време имао. Тог момка су звали Дзими и са њим се тог дана и дружио, он је био из 124. бригаде и то лице се и налази на фотографији. Дзими је исте висине као и он, живи у околини Призрена али мисли да га сада не би препознао.

На главном претресу је сведоку Рамадану Битићију показана фотографија означена у списима предмета словом «А». На тој фотографији сведок је препознао себе као лице које носи качкет, а лице под надимком Дзими је оно поред њега које држи подигнуту пушку. Првог са леве стране на фотографији не познаје.

Суд је извршио увид у аудио и видео запис вести са телевизије „Клан Косова ТВ“ на којем је забележено да бивши војник ОВК Рамадан Битићи, изјављује да Марк Кашњети који је ухапшен у Србији није био припадник ове војске. Наводи да се на фотографији на основу које је ухапшен Марк Кашњети, налази он са још два борца. Каже да се није плашио у рату а тако нешто неће учинити ни сад. Бивши борац ОВК Рамадан Битићи из Суве Реке каже да се на овој фотографији налази он заједно са његовим колегама, али не и Марк Кашњети, због које је ухапшен пре две недеље у Србији. Ово говори породици Кашњети, каже им да се не секирају због лажне оптужбе према њиховом члану породице, жао му је да држе човека 30 дана кад није он. А Марко овде нема везе уопште апсолутно. Према његовим речима догађаји са фотографије које су направили странци, десио се неколико дана пошто је НАТО ушао у Призрен када су он и његове колеге приликом редовног прегледа наишли на наоружане Србе. Извео их је из аутомобила, поставио неколико питања и лично их је пустио.

Сведок Ментор Чочај испитан путем видеоконференцијске везе дана 10.06.2013. године, негодовао је што је позван да сведочи, наглашавајући да не може да буде сведок за некога кога не познаје, нити може да сведочи у нечему што му није познато. Показана му је фотографија објављена у дневном листу «Куир» , али никога са исте није препознао.

Из пресуде Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине К-По2 3/12 од 19.11.2012. године утврђено је да је опт.Марк Кашњети оглашен кривим да је као саизвршилац извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези члана 22 КЗСРЈ и осуђен на казну затвора у трајању од 2 године, у коју му се урачунава време поведено у притвору по решењу истражног судије Одељења за ратне злочине Вишег суда у Београду Ки-По2 5/12 од 16.04.2012. године, а који му се рачуна од 14.04.2012. године када је лишен слободе па надаље. Оптужени је ослобођен дужности да накнади трошкове кривичног поступка, док су оштећени за остваривање имовинско правног захтева упућени на парницу.

Из решења Апелационог суда у Београду, Одељења за ратне злочине Кж1 По2 1/13 од 08.03.2013. године утврђено је да је укинута пресуда Вишег суда у Београду Одељења за ратне злочине К-По2 3/12 од 19.11.2012. године и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Да су дана 14.06.1999. године оштећени Ђуровић Божидар и Здравковић Љубомир лишени слободе од стране припадника Ослободилачке војске Косова и спроведени до дворишта једне куће где су их затворили, а од стране непознатих припадника држани неколико сати, суд је несумњиво утврдио из сагласних, убедљивих и веродостојних исказа сведока оштећеног Ђуровић Божидара и Здравковић Љубомира. Они доследно и сагласно говоре о начину и околностима под којима је дошло до противзаконитог затварања. Сведоци Ђуровић Божидар и Здравковић Љубомир на јасан, детаљан и убедљив начин наводе да су се 14.06.1999. године договорили да се нађу у кући Божидара Ђуровића у јутарњим сатима да би се придружили колони Срба која је напуштала Косово. Враћајући се колима оштећеног Ђуровић Божидара, од куће Здравковић Љубомира, до које су на кратко отишли, заустављени су од стране четири наоружана припадника ОВК-а. Та лица су их претресла, легитимисала, а затим везане спровела до једне куће где су их затворили. Ту су оштећени заједно са сведоком Јовановић Мирославом боравили више сати, након чега су их двојица колима оштећеног Ђуровића одвезли до насеља Ортокол где су оштећени Ђуровић и Здравковић, заједно са сведоком Јовановићем пуштени, односно како је несумњиво из прецизног исказа оштећеног Здравковић Љубомира утврђено да им је речено да се не окрећу и да иду право у колону и одмах за Србију.

Да су дана 14.06.1999. године затворени оштећени Ђуровић Божидар и Здравковић Љубомир у двориште једне куће потврдио је и сведок Јовановић Мирослав који је такође био ту затворен. Сведок Јовановић Мирослав видео је

и да су његови познаници Срби, Ђуровић Божидар и Здравковић Љубомир били везани када су их припадници ОВК довели до дворишта.

Суд је у овом делу исказе оштећених Ђуровић Божидара и Здравковић Љубомира, прихватио јер су јасни, уверљиви и уклапају се у једну логичну целину, са од стране суда прихваћеним исказом сведока Јовановић Мирослава, у овом делу.

Да је управо опт. Марк Кашњети након што се прикључио припадницима ОВК у униформи, наоружан аутоматском пушком заједно са тројицом НН припадника ОВК вршио противзаконита затварања, као и да је оштећеног Божидара Ђуровића ударио кундаком пушке у главу, везао им руке канапом, те га повремено ударао по телу, а затим оштећеног Божидара Ђуровића и Љубомира Здравковића гурао до дворишта једне куће, суд је несумњиво утврдио из детаљног, јасног и убедљивог исказа сведока оштећеног Ђуровић Божидара.

У списима предмета КТИ 2/12 налази се фотографија у боји означена са 342/34 која је идентична фотографији објављеној у дневном листу «Курир» (спис КТИ 2/12, број 60/14) и фотографији која се налази у кривичном спису са ознаком «А» (на којој се налазе четири униформисана лица и два цивила). Такође у списима предмета КТИ 2/12 се налазе још две фотографије, једна испод друге, означене са 341/34 и бројем 1 (на којима се налазе три униформисана лица и два цивила).

Да је опт. Марк Кашњети на фотографији, суд је несумњиво утврдио из исказа оштећеног Божидара Ђуровића, сведока Милана Петровића као и посредно из исказа сведока Јовановић Мирослава.

Сведок оштећени Божидар Ђуровић са сигурношћу је на приказаној фотографији од четири униформисана лица препознао оптуженог Марк Кашњетија као лице које се на фотографији налази други са леве стране, а на фотографији од три униформисана лица са сигурношћу је препознао оптуженог као лице које се налази први са леве стране.

Сведок Милан Петровића, на фотографији са ознаком 342/34 је истакао да лице које се налази други са лева на десно, би требао бити Марко.

Сведок Јовановић Мирослав је говорио о својим посредним сазнањима, наводећи да му је комшија, сада покојни, Стокић Александар у телефонском разговору, а у вези фотографије која је објављена у дневном листу „Курир“, рекао да је тај његов комшија Марко из Поток Мале, лице које стоји иза Ђуровића са пушком која је окренута на горе и то је, како је објаснио на главном претресу, лице које се налази на фотографији друго слева.

Суд је анализирајући напред наведене исказе сведока оштећеног Ђуровић Божидара, као и исказе сведока Милана Петровића и Јовановић Мирослава исте оценио као уверљиве и веродостојне, те их као такве у овом

делу и прихватио. Суд налази да сведоци нису имали разлога да оптуженог Марк Кашњетија неистинито повезују са лицем које се налази на фотографији.

Стим у вези поступајући по налогу Апелационог суда у Београду садржаном у решењу Кж1 По2 1/13 од 08.03.2013. године, суд је наредио антрополошко вештачење.

Из налаза и мишљења судских вештака проф.др Душана Дуњића и проф. др Марије Ђурић од 16.04.2013. године, који су анализирали фотографију објављену у дневном листу „Куир“ у судском спису означену КТИ.2/12 и бројем 342/34 те упоредне анализе фотографије и непосредног прегледа опт. Марк Кашњетија, утврђено је да опт. Марк Кашњети поседује велики број антрополошких карактеристика које су сличне антрополошким карактеристикама особе (друге са леве стране) на достављеној слици из дневних новина „Куир“ од 14.04.2011. године.

Наиме, облик и профил главе, облик и профил лица и положај носа, истакнутост јагодичног предела, облик и положај обрва, снажна доња вилица и облик брата са великом вероватноћом наводе на закључак да је прегледани опт. Марк Кашњети иста особа (друга са леве стране) која се види на фотографији објављеној у дневним новинама „Куир“ 14.04.2011. године и у судским списима КТИ 2/12 означена бројем 342/34. Другим речима степен сличности наведених антрополошких карактеристика између лица на фотографији и прегледаног Марк Кашњетија, је такав да се са великом вероватноћом може закључити упркос временској разлици од скоро 14 година, да се ради о истој особи.

Судски вештак проф.др Душан Дуњић испитан на главном претресу од 17.05.2013. године је навео да остаје код налаза и мишљења од 16.04.2013. године. Објаснио је да је налаз и мишљење базиран на поређењу између спорне фотографије и непосредног прегледа опт. Марк Кашњетија, а да су фотографије које су приликом вештачења направљене служиле искључиво као потврда прегледа. Истакао је да се оваквом врстом вештачења не може и није могуће са сто посто сигурности потврдити нечији идентитет. Идентитет, где се утврђује апсолутна подударност, не постоји као у ДНК анализи, већ постоји сличност. Може се говорити о великој вероватноћи која у форензичкој пракси значи негде око 80-90%. Објаснио је да се у антропологији користе различити термини.

У конкретном случају је била специфична ситуација јер постоји фотографија – залеђене слике одређене резолуције која је направљена у одређеној ситуацији, због чега није било могућности да се виде антрополошке односно карактеристике целог тела, већ само оно што дата фотографија показује. Нису постојала два битна елемента временска дистанца између фотографије и прегледа и фотографија са антрополошким детаљима који треба да се упореде. Ограничавајући фактор је био то што није постојала блискост у времену и простору.

Пре свега, старосна доб особе са слике одређена је на основу година рођења опт. Марк Кашњетија који је рођен 1953. године, због чега би особа са

сlike у моменту критичног догађаја 1999. године требала да има 46 година. Међутим, вештак је даље истакао, да ли је нека особа млађа или старија је индивидуална процена, због чега нису искључили могућност, а на основу антрополошких елемената, да та особа заиста има 46 година али то не могу да тврде.

Стога, имајући у виду карактеристике које се виде на фотографији, односно карактеристике тела те особе које треба да се упоређује и непосредни преглед лица, закључили су да постоји низ, односно велики број морфолошко антрополошких карактеристика које су сличне морфолошко антрополошким карактеристикама особе која се налази на слици. Када су упоредили облик, односно профил главе, профил лица, изглед носа, очних простора, темена, дошли су до закључка да постоји велики низ подударности, посебно у пределу јагодица, истакнутих јагодица, зигуматичних лукова, очију, облика главе, профила носа, профила, при чему су имали у виду и животну доб, односно процењену животну доб особе са фотографије и животну доб прегледаног Марк Кашњетија, закључили су да Марк Кашњети према морфолошко антрополошким карактеристикама одговара особи са фотографије.

Оно што је доминантно на обе фотографије и најкарактеристичније, а што чини профил лица је јагодични део односно јагодични лукови који имају највећи степен подударности. Облик браде који је гледано из профила овалан, али гледано «анфас» четвртаст, односно карактеристике те браде које подразумевају јако истурен брадак, чврста истурена са усном брадном браздом која је јако изражена и удубљена, су такође на обе фотографије у високом степену сличности.

Вештак је овде појаснио да оно што је битно је да се наведене антрополошке карактеристике у суштини током живота не мењају, односно коштани део који се посматра остаје непромењен, може само да се промени меко ткиво које облаже кост али њихов облик, истакнутост и положај се не мења. Опт. Марк Кашњети је током година доживео одређене трансформације и промене меког ткива лица које је сад опуштеније, није више затегнуто, направили су се залисци али оно што је остало то су зулуфи, облик и јагодични предео и профил лица.

Стога, када су се сви параметри који су били предмет упоређивања где су за неке као на пример за брадак имали релативно високи степен вероватноће сличности, а за профил лица и јагодични предео, највећи степен вероватноће, скупили у целину, довели су до мишљења да се највероватније ради о истим особама.

На главном претресу од 19.06.2013. године испитан је и судски вештак проф.др Марија Ђурић која је у свему остала код писменог налаза и мишљења од 16.04.2013. године. Објаснила је да су се приликом прегледа и давања налаза и мишљења у конкретном случају служили техником посматрања односно техником морфолошких подударности. Истакла је да је основно код овакаве врсте вештачења пре свега да се нека особа искључи. Тачније, могуће је наћи неке карактеристике које би неку особу сто посто

искључиле. Са друге стране и у случају да када се код неке особе утврди да не постоји истоветност у неким елементима, са особом са којом се на било који начин упоређује то не мора да значи да се не ради о истој особи, јер све зависи које се то карактеристике код тих особа не подударају. Стога, када се посумња да је нека особа та, тада могу говорити о сличности на основу антрополошког вештачења. Дакле, може се утврдити мања или већа вероватноћа да ли је нека особа та, на основу скупа карактеристика, али сто посто потврду може да да једино ДНК анализа.

Што се тиче ушне шкољке, објаснила је да су вршили поређење низа делова које нису појединачно наводили јер за давање налаза није потребно наводити које све детаље вештаци посматрају. Могу потврдити да су неке карактеристике истоветне, али не могу рећи да је то иста ушна шкољка. Никакво вештачење овог типа не може са сто посто сигурности тврдити било шта, јер како је поновила то може једино ДНК анализа.

Закључила је да на основу низа морфолошких карактеристика који су видели, постоји велика сличност између лица на слици и оптуженог Марк Кашњетија, због чега тврде да је врло могућно да је то он.

Суд је у потпуности прихватио налаз и мишљење судских вештака као стручан, аргументован и дат по правилима струке.

У прилог искрености исказа оштећеног Ђуровић Божицара је и околност да је пре започињања радње препознавања оштећени Ђуровић истакао да не сме гарантовати сто посто да ће препознати „ту особу“ с обзиром на његове године и период када је био догађај и ношење његове униформе јер се човек мења, што све указује на одсуство намере оштећеног да својим исказом неосновано терети опт. Марк Кашњетија, да би суд из записника о препознавању КТИ. 2/12 од 18.04.2012. године, утврдио да је у посебној просторији међу шест лица, сведок оштећени Ђуровић Божицар недвосмислено препознао опт. Марка Кашњетија као лице које га је ударило када је изашао из возила, кундаком пушке у главу, затим гурало и повремено ударало по телу, везало и које га је све време пратило до дворишта једне куће где су их затворили, а касније је био и у возилу са њим, оштећеним Здравковић Љубомиром и сведоком Јовановић Мирославом.

Стим у вези суд налази да је исказ сведока оштећеног Ђуровић Божицара у овом делу објективан и истинит, те није било места сумњи да лажно терети опт.Марка Кашњетија.

Ценећи исказ сведока оштећеног Ђуровић Божицара у делу у коме описује шта се догодило након заустављања његовог возила од стране наоружаног опт. Марка Кашњетија и тројице НН припадника ОВК, да су га више пута ударили по глави и телу и гурали, да га је због тих удараца болела глава, ноге, да није могао да хода, да су га болеле и руке, да је од свих тих удараца имао модрице по телу, а касније последице на слух и вид, суд је прихватио овакав исказ као убедљив и истинит.

Његове наводе потврђује и сведок оштећени Здравковић Љубомир у делу где наводи да је чуо како је Ђуровић Божидар јаукнуо од бола, да се затетурао и да је мало фалило и њега да обори, али да њега нико није ударио. Суд је овакав исказ прихватио као убедљив и истинит.

Међутим чињеницу да оштећени Здравковић Љубомир није могао да препозна оптуженог Марка Кашњетија као лице које је критичном приликом учествовало у кривично правном догађају, за суд је логично и прихватљиво објашњење да је имао жељу да потисне у заборав драматична искуства. Оштећени Здравковић Љубомир то илуструје на следећи начин: «трудио сам се да ми те успомене избледе из сећања, да заборавим и на тај дан а и на фотографију».

Ценећи исказ сведока оштећеног Ђуровић Божидара у склопу са радњом препознавања где је са несумњивом сигурношћу препознао опт. Марка Кашњетија, суд је закључио да је логично и животно да оштећени Ђуровић Божидар упамти лице које га је ударило кундаком пушке по глави, гурало, ударало повремено и по телу, те да је његово сведочење о овом догађају било веома уверљиво и веродостојно.

И коначно да је сведок оштећени Ђуровић Божидар искрен указује и чињеница да је навео «ја сам близу 80 година и још никада нисам био на суду, мени ово тешко пада, морам строго да водим рачуна о истини и да кажем оно што ме боли», «ја би био највећи нечовек када бих напао човека, да је прав, а да га ја теретим, па према томе мораш смоћи снаге па признати, признати, пола од овога да признате што сам рекао, па је довољно» (КТИ 2/12, транскрипт аудио записа о суочењу окривљеног и сведока од 30.04.2012. године, стр.367-368/43).

Суд је оценио да је исказ сведока оштећеног Ђуровић Божидара искрен, убедљив, доследан и истинит, па је такав исказ и прихватио.

Оцењујући одбрану опт. Марка Кашњетија, а у вези са доказима изведеним на главном претресу, те чињеницама које је суд утврдио њиховим извођењем, суд није прихватио одбрану оптуженог у делу у којем је навео да никада није обукао униформу, да никога није заустављао, хапсио, везао и да никога није одводио у двориште, јер је контрадикторна за суд прихватљивом исказу оштећеног Ђуровић Божидара. Наиме, сведок оштећени Ђуровић Божидар био је уверљив када је своје наводе категорично потврдио и приликом суочења са опт. Кашњети Марком: «Твој лик ми је остао у памети из тог догађаја, ти си био ту у униформи, зауставио ме је један који је поред тебе стајао са леве стране, ви сте ме извукли из аута и сигурно је да си ме ти везао и био заједно са том тројицом који су ме одвели до тог дворишта и сигуран сам да си ме ти из тог дворишта превезао до ваше управе код трафо станице и после ван града» (КТИ. 3/12, транскрипт суочења окривљеног и сведока од 30.04.2012. године, стр.357/43).

Такође и приликом суочења са оптуженим Кашњетијем који је рекао да никога није ударио кундаком пушке у главу, сведок оштећени Ђуровић био је убедљив када је рекао «јеси сигурно, да си добио болове као ја, сетио би се удараца, а ја не могу још да заборавим ударце, чак ни психичку трауму коју сам добио од вас, мирно не спавам ето 13 година» (транскрипт аудио записа о суочењу окривљеног и сведока КТИ 1/12 од 30.04.2012. године, стр.366/43). Оцењујући одбрану оптуженог у делу у којем је навео да је скоро сваког дана одлазио у књижару, да мисли и да је 14.06.1999 године био у књижари, суд налази да без обзира што је оваква одбрана оптуженог Марка Кашњетија у одређеним деловима поткрепљена и исказима сведока Кемал Баца и Љиљ Битићија, који су тврдили да је стално био у књижари са њима, суд није прихватио јер је неуверљива и срачуната на избегавање кривично правне одговорности. Наиме оваква одбрана оптуженог је у супротности са доследном тврдњом оштећеног Ђуровић Божицара и приликом суочења са опт. Марк Кашњетијем који је категоричан да га је управо опт.Марк Кашњети критичном приликом ударио кундаком пушке у главу, ударао повремено по телу, везао и затворио у двориште једне куће.

Суд није поклатио веру исказима сведока Кемал Баца и Љиљ Битићија, који су покушали да пруже алиби опт. Марк Кашњетију обзиром да сведоци испитани на ове околности делују неуверљиво, те евидентно прилагођавају своје исказе потребама алибија опт. Марка Кашњетија. Суд налази да је исказ сведока Кемал Баца у делу где наводи да се сећа да је баш тог 14.06.1999. године оптужени Марк Кашњети био са њим у књижари и да је тај датум запамтио јер је било одмах после рата, неистинит и мотивисан жељом да помогне опт. Марк Кашњетију у избегавању кривичне одговорности, те суд овакав исказ није прихватио.

Суд је ценио исказ сведока Рамадан Битићија у делу у ком је навео да се инкриминисани догађај није десио 14.06.1999. године, већ 13.06.1999. године и да том приликом није био присутан опт. Марк Кашњети већ извесни „Дзими“ који личи на оптуженог Марк Кашњетија, а како је то потврдио и новинарима „ТВ Кланк Косово“ који су га интервјуисали, те у делу у коме је навео да оштећене нико није тукао и да су их након претреса одмах пустили, и исказ у овим деловима није прихватио налазећи да је намера овог сведока да својим исказима помогне оптуженом да избегне кривичну одговорност.

Наиме, да се критични догађај десио 14.06.1999. године, суд је несумњиво утврдио из следећих доказа:

сведок оштећени Ђуровић Божицара навео је да се догађај десио 14.06.1999. године, да је тога дана код њега дошао Љубомир Здравковић и да су се после извесног времена возилом „Југо 55“ упутили у кућу Љубомира Здравковића како би укључио струју и том приликом су заустављени од стране наоружаних припадника ОВК.

Сведок Љубомир Здравковић потврђује да је дана 14.06.1999. године био у кући Ђуровић Божицара и да су тога дана заустављени од стране

наоружаних припадника ОВК, да је један од њих ударио Ђуровић Божицара, те да су били затворени у дворишту једне куће.

Сведок Јовановић Мирослав је навео да је дана 14.06.1999. године када се налазио у службеном возилу, био заустављен од стране три наоружана припадника ОВК, да су га малтретирали, тукли и затворили у дворишту неке куће и да су тог истог дана наоружани припадници ОВК довели и његове познанике Ђуровић Божицара и Здравковић Љубимира везане једног за другог.

Исказе сведока Ђуровић Божицара, Здравковић Љубимира и Јовановић Мирослава суд је у овом делу прихватио као јасне и међусобно сагласне, те је време извршења као битно обележје овог кривичног дела несумњиво утврђено.

Исказ сведока Рамадана Битићија у делу где негира присуство опт. Марк Кашњетија критичном приликом, демантован је категоричном тврдњом оштећеног Ђуровић Божицара да је управо опт. Марк Кашњети кога је препознао на фотографији из тог догађаја, као и приликом истражне радње препознавања када га је недвосмислено препознао у посебној просторији међу 6 лица (ближе описано на страни 20 образложења ове пресуде), био заједно са тројицом припадника ОВК.

Исказ сведока Рамадана Битићија у делу где наводи да критичном приликом никога нису тукли и да су их након претреса одмах пустили, демантован је исказом сведока оштећеног Ђуровић Божицара који је био изричит да га је опт. Марк Кашњети ударио када је изашао из возила кундаком пушке у главу, затим гурао и повремено ударао по телу, везао и све време пратио до дворишта једне куће где су их затворили, те исказом сведока Здравковић Љубимира који је потврдио да је у једном моменту чуо како је Ђуровић Божицар јаукуо од бола и да су их затворили у двориште једне куће, као и исказом сведока Јовановић Мирослава да су тог критичног дана у двориште у којем се он налазио били затворени Ђуровић Божицар и Здравковић Љубомир (како је то ближе напред образложено).

Са свега изнетог суд налази да је намера сведока Рамадана Битићија да својим исказом помогне оптуженом да избегне кривичну одговорност, па у том делу овакве исказе суд није прихватио.

Суд је прихватио исказ сведока Милана Петровића у делу где објашњава каква је ситуација јуна 1999. године била у Призрену, да је било доста конфузно, да су се на улицама Призрена налазили и припадници КФОР-а и припадници ОВК, као и да су многи Албанци облачили униформе ОВК. Овакав исказ сведока Милана Петровића суд је прихватио као веродостојан и истинит, обзиром да је сведок радио у Призрену на месту начелника одељења криминалистичке полиције, те самим тим имајући у виду тадашњи положај могао знати чињенице везане за ОВК. У том смислу суд је прихватио и део

исказа сведока Зеф Кашњетија који је потврдио наводе сведока Милана Петровића наводећи да су поједини Албанци и они који нису били припадници ОВК, облачили у то време униформе, обзиром да искази оба сведока дају једну објективну слику прилика које су у то време владале у Призрену.

Догађај који је предмет оптужбе одиграо се дана 14.06.1999. године у Призрену, АП Косово и Метохија, за време унутрашњег оружаног сукоба између оружаних снага СРЈ – Војске и полиције, с једне стране и наоружане војне формације Ослободилачке војске Косова – ОВК (УЧК), са друге стране, те истовремено у време ратног сукоба (међународног оружаног сукоба) између оружаних снага СРЈ и Коалиције НАТО пакта.

Наиме, дана 09.06.1999. године потписан је Војнотехнички споразум о Косову («Кумановски споразум») између војних представника власти у Београду и представника НАТО Коалиције, којим је предвиђено постепено повлачење снага СРЈ са подручја Косова и Метохије у року од једанаест дана од дана потписивања споразума, те је посебно предвиђено да ће кампања бомбардовања бити укинута по комплетном повлачењу снага СРЈ, а КФОР задржава овлашћење да ако буде неопходно, силом обезбеди испуњење обавеза из споразума.

Из поднеска МУП РС, Службе за откривање ратних злочина 03/4-3-1 број 230-2462/13-1 од 16.04.2013. године утврђено је, и то из „Досијеа КиМ“ да је и након потписивања „Кумановског споразума“ било борбених активности ОВК према снагама безбедности СРЈ (војсци и полицији). Активности ОВК огледале су се у оружаним нападима на војне и полицијске објекте, војне и полицијске колоне и нападима на припаднике полиције и војске којих је било на целој територији КиМ-а. Припадници ОВК су до краја јуна 1999. године масовно вршили нападе на цивиле, како Србе тако и Албанце (које су сматрали за лојалне српским властима), исте су убијали или одводили у своје штабове где су били испитивани и мучени, од којих се многи и данас воде као нестали. Повлачење полиције са Косова и Метохије одвијало се у периоду од 10.06. до 25.06.1999. године. Са подручја Призрена полиција се повукла 14.06.1999. године.

Из поднеска Министарства одбране, Војнобезбедносне агенције број 5494-5 од 23.04.2013. године утврђено је да су подаци о оружаним сукобима између ОВК и Војске СРЈ на територији Косова и Метохије након потписивања „Кумановског споразума“ дана 09. јуна 1999. године, пронађени у борбеним извештајима ОП. број 79 од 18,00 часова 09.06.1999. године до 18,00 часова 10.06.1999. године, из којег је између осталог утврђено да шиптарско терористичке снаге су наставиле са извођењем појединачних напада у реонима распореда 7. пешадијске бригаде, 175. пешадијске бригаде, 354. пешадијске бригаде, 243. механизоване бригаде и 15. оклопне бригаде и то најчешће пешадијским наоружањем, док је у реону планине Дреница (37. моторизоване бригаде) регистрована употреба хемијских средстава која су код

одређеног броја припадника ВЈ и МУП-а изазвала неку врсту алергије по екстремитетима. Из борбеног извештаја ОП. број 80 од 18,00 часова 10.06.1999. године до 18,00 часова 11.06.1999. године, између осталог утврђено је и да су шиптарске терористичке снаге дејствовале по јединицама 3/58 лаке пешадијске бригаде, 125. моторизоване бригаде, 211. и 252. оклопне бригаде и 64. војно територијалног одреда и у реонима Качаника и Рудника и по свим колонама ВЈ које се извлаче са Косова и Метохије. Из борбеног извештаја ОП. број 81 од 18,00 часова 11.06.1999. године до 18,00 часова 12.06.1999. године, између осталог утврђено је да су шиптарско терористичке снаге деловале по 211. оклопној бригади у реону СГ Лапаштица (југозападно од Подујева) док су мање групе уочене у реонима села Рудник и Бања (североисточно од Пећи) и код Старог Трга. Из борбеног извештаја ОП. број 82 од 18,00 часова 12.06.1999. године до 18,00 часова 13.06.1999. године, између осталог утврђено је да терористичке снаге из Албаније и Македоније масовно улазе на простор са кога се повлаче јединице Војске Југославије, а терористи који су већ били на територији Косова и Метохије улазе у већ насељена места и отварају ватру на војна моторна возила и грађане који се иселавају. У селу Муштуиште код Суве Реке терористи су запалили већи број српских кућа, у Подујеву су запалили зграду МУП-а и у Приштини отварају ватру из стрељачког наоружања на моторна возила. Даље је утврђено да шиптарско терористичке снаге су испољиле дејство по јединицама 7. пешадијске бригаде из ширег реона Косовске Митровице, Србице и Клине по деловима 37. моторизоване бригаде и 115. војнотериторијалном одреду из реона Глоговца и напале 5 моторних возила из заседе (у реонима Лукаре, Грмија, Врањевац-Приштина и на путу Призрен-Ћаковица). Из борбеног извештаја ОП. број 83 од 18,00 часова 13.06.1999. године до 18,00 часова 14.06.1999. године, између осталог утврђено је да су шиптарско терористичке снаге деловале у Призрену, киднаповали двојицу војника и цивила из војне установе „Морава“, а у Приштини убили једног припадника Војске Југославије. У ширем реону Суве Реке терористи су заробили 16 припадника ВЈ, такође отварају ватру и каменовали припаднике ВЈ из 549. моторизоване бригаде и тактичке групе – 252. У селу Туларе истерали су из кућа српско становништво и запалили им куће, месну канцеларију и зграду одељења МУП-а, док су на подручју Призрена блокирали српско село Јајинице. Из борбеног извештаја ОП. број 84 од 18,00 часова 14.06.1999. године до 18,00 часова 15.06.1999. године, између осталог утврђено је да су шиптарско терористичке снаге наставиле са извођењем појединачних напада на припаднике Војске Југославије (211. оклопна бригада и 7. пешадијска бригада) и српска насеља у ширем реону Липљана.

Из извештаја Министарства одбране РС, Војнобезбедносне агенције број 5494-8 од 26.04.2013. године, утврђено је да су достављењи подаци и пратећа документација из 1999. године у вези догађаја на територији Косова и Метохије 1999. године, а која се односи на период после потписивања „Кумановског споразума“ и то борбени извештаји команде З.А од 10.06.1999. године до 18.06.1999. године, из којих се види дејство шиптарско терористичких снага (ШТС) – локација, време, губици и ток дислокације

јединица Војске Југославије, ванредни борбени извештаји команде З.А од 12.06.1999. године до 21.06.1999. године, из којих се виде активности ШТС, дислокација јединица З.А и дневни губици. Извештаји команде З.А од 23.06.1999. године из кога се види време измештања команди, јединица и установа З.А, губици (људство и МТС) од дејства ШТС и преглед МС која нису извучена са простора КиМ. Даље између осталог је утврђено и то из борбеног извештаја комаде ПРК, Стр. пов. број 692-1/82 од 16.06.1999.године да је евидентирано дејство ШТС у реону села Жиливоде (Вучитрн) дана 16.06.1999. године. Даље је утврђено да од потписивања „Кумановског споразума“ је било оружаних сукоба између шиптарско терористичких снага и Војске СРЈ и то 09.06.1999. године у Злопуси (Батлавско језеро), селима Гојбуља, Сидимље (Вучитрн), Шљивовица, Столица (Дуље); 10/11.06.1999.године у селима Бања, Ладровац, Качаник, Д. Лапаштица, Падалиште, Кладерница, Тенездол и Весековице; 11/12.06.1999.године у селима Падалиште, Кладерница, Бок Трстенички и Бардинци; 12.06.1999.године у село Лукаре, Грмија и Врањевица; 13.06.1999.године пут Призрен – Ђаковица, Врањевица (Приштина), Сува Река, село Жиливоде и Вивољак (Вучитрн); 14.06.1999. године у селу Брадаш, Доња Репа, Краљевци, Падалиште; 15.06.1999.године у селу Сајковце (Подујево), селу Словиње (Липљан); 16.06.1999.године у селу Жиливоде (Вучитрн), а од 17.06.1999. године до 20.06.1999. године нема евидентираних података о оружаним сукобима. Повлачење војске СРЈ са територије КиМ одвијало се у периоду од 10. до 20.06.1999. године. Повлачење војске СРЈ са територије КиМ било је пропраћено оружаним сукобима, а последњи евидентирани сукоб био је 16.06.1999. године у реону села Жиливоде (Вучитрн). Воска СРЈ са подручја Призрена повукла се 15.06.1999. године (информација о измештању јединица ВЈ са територије КиМ – Команде З.А – ИКМ. Стр.Пов. 872-195/4 од 14.06.1999.године).

Из извештаја ВП 1122-1 број 01/608-2 од 11.02.2005.године утврђено је да иако се Војска Југославије у потпуности придржавала војнотехничког споразума, шиптарско терористичке снаге наставиле су са нападима на јединице ВЈ отварањем ватре на маршевске колоне и појединачним провокацијама. Чињеница је да је повлачење војске била активност која је подразумевала борбено обезбеђење.

Повлачење оружаних снага СРЈ подразумевало је борбено обезбеђење и представљало је војну операцију, која је завршена закључно са 20. јуном 1999. године, а закључно са тим датумом фактички је завршен и међународни и унутрашњи оружани сукоб, а што је утврђено из напред цитираних писмених доказа.

Са свега напред изнетог утврђено је да потписивањем војно техничког споразума о Косову 09.06.1999. године, оружани сукоб није аутоматски окончан, већ је то био почетак успостављања мира и управо тим споразумом у члану 2 тачка 2 под е) је предвиђено да ће кампања бомбардовања бити укинута (до тада суспендована) по комплетном повлачењу снага СРЈ, а КФОР

заджава овлашћење да ако буде неопходно силом обезбеди испуњење обавеза из споразума.

Одредбом члана 6 IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године и члана 3 Допунског протокола I уз Женевске конвенције, прописано је да примена Конвенције и овог Протокола престаје на територији страна у сукобу општим завршетком војних операција. Како повлачење оружаних снага СРЈ уз борбено обезбеђење представља војну операцију, то се међународно хуманитарно право примењује до тренутка постизања мира и окончања војних операција, а што се на Косову и Метохији догодило 20. јуна 1999. године.

Суд је имао у виду и судску праксу МКТЈ, а посебно одлуку у предмету „Тадић“ у делу где стоји да оружани сукоб постоји свуда где се прибегло оружаном сили између држава или продуженом оружаном насиљу између власти и организованих наоружаних група, или пак између таквих група унутар једне државе. Међународно хуманитарно право примењује се на целокупној територији зараћених држава или у случају унутрашњег сукоба на целокупној територији под контролом стране у сукобу, без обзира да ли се тамо воде борбе или не.

Стога је несумњив закључак да је почетак и крај унутрашњег и међународног оружаног сукоба фактичко питање и везује се за једно шире подручје, у конкретном случају цело подручје Косова и Метохије, па је стога ирелевантно што у време критичног догађаја на једном ужем подручју (Призрену) нису вођене борбе јер се полиција повукла 14.06.1999. године, а војска се повукла са тог подручја 15.06.1999. године, али су борбе вођене између ОВК и Војске СРЈ (у време повлачења војске) на другим подручјима Косова и Метохије.

Суд је разматрајући статус оптуженог Марк Кашњетија у време извршења кривичног дела дана 14.06.1999. године, дакле за време оружаног сукоба, нашао да се оптужени прикључивши се припадницима ОВК, у униформи и наоружан аутоматском пушком, прикључио једној од страна у сукобу.

Суд је разматрајући статус оштећених Ђуровић Божицара и Здравковић Љубомира, на несумњив начин утврдио да су били цивили и да нису учествовали у непријатељствима. Наиме суд је имао у виду наводе оштећеног Божицара Ђуровића да су му приликом заустављања од стране припадника ОВК претресом кола пронашли оружје, те стим у вези и исказ сведока Ментор Чочаја да је приликом претреса возила у којем су се налазила два лица пронађено оружје, али да су исти били у цивилном оделу, нашао да чињеница да је оштећени Ђуровић код себе имао оружје не указује сама по себи да је учествовао у непријатељствима на страни једне од сукобљених страна што би му дало својство борца. Ниједан доказ изведен на главном претресу не указује да је оштећени Ђуровић Божицар у тренутку лишења слободе

испуњавао услове који би му дао статус заштићеног лица у смислу одредбе III Женевске Конвенције о поступању са ратним заробљеницима, односно да је био припадник оружаних снага једне стране у сукобу.

Кривично дело за које се оптужени терети било је повезано са непријатељствима која су се догађала на ширем подручју Косова и Метохије. Повезаност оружаног сукоба и самог кривичног дела, суд је посматрао кроз чињеницу да је оптужени Марк Кашњети након што се прикључио тројници НН припадника ОВК, наоружан аутоматском пушком деловао као учесник једне од страна у сукобу, те оштећених као категорије цивилних лица која су за време оружаног сукоба били заштићени међународним хуманитарним правом.

Квалификујући такве радње оптуженог суд налази да у њима стоје сва битна обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 КЗ СРЈ у вези са чланом 22 КЗ СРЈ јер је оптужени након што се прикључио припадницима ОВК у униформи, наоружан аутоматском пушком заједно са тројцом НН припадника ОВК кршећи правила међународног права за време рата и оружаног сукоба, извршио противзаконито затварање оштећеног Ђуровића и Здравковића, а у односу на оштећеног Ђуровић Божицара вршио и нечовечно поступање.

Нечовечно поступање је намерна радња или пропуст која наноси тешку телесну патњу или повреду или представља озбиљан напад на људско достојанство. Радње опт. Марк Кашњетија представљају нечовечно поступање јер представљају озбиљан насртај на људско достојанство у ситуацији када је опт. Марк Кашњети ударио кундаком пушке у главу оштећеног Ђуровић Божицара, када га је везао и повремено гурао и ударао по телу. У конкретном случају прибегавање физичкој сили уз коришћење кундака аутоматске пушке и уз беспомоћност жртве у ситуацији кад везаног Ђуровић Божицара заједно са припадницима ОВК спроводи до дворишта куће где затвара њега и Здравковића, на несумњив начин указује на то да се у конкретном случају ради о нечовечном поступању опт. Марка Кашњетија.

Изведеним доказима несумњиво је утврђено да је **лишење слободе** цивила Ђуровић Божицара и Здравковић Љубомира, те њихово довођење у двориште једне куће где су били затворени више сати, било произвољно и незаконито. У конкретном случају од стране наоружаног оптуженог Марка Кашњетија, те непознатих припадника ОВК оштећени Ђуровић Божицар и Здравковић Љубомир нису добили било какво објашњење, нити им је уручен било какав писмени документ као правни основ лишења слободе, у којем би био наведен и правни основ њиховог затварања. Затварање цивила оштећеног Ђуровић Божицара и Здравковић Љубомира није било неопходно због безбедности или било каквог другог разлога, већ је искључиво било због њихове етничке припадности, због тога што су Срби.

Овакве радње оптуженог представљају тешко кршење хуманитарног права јер се оптужени приључио припадницима ОВК, односно припадницима једне од страна у сукобу, а оштећени као цивили који нису узели директно учешће у непријатељствима, имају статус заштићених лица сходно IV Женевској конвенцији о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949 године и Допунском протоколу II о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба.

Одредбом члана 3 тачка 1 IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12. августа 1949. године, прописано је да у случају оружаног сукоба који нема карактер међународног сукоба и који избије на територији једне од Високих страна уговорница, свака од страна у сукобу биће дужна да примењује бар следеће одредбе:

Према лицима која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу услед болести, рана, лишења слободе или из којег било другог узрока, поступаће се у свакој прилици човечно без икакве неповољне дискриминације засноване на раси, боји коже, вери или убеђењу, полу, рођењу или имовном стању или било ком сличном мерилу.

Чланом 27 тачка 1 и 3 IV Женевске конвенције прописано је да заштићена лица имају право у свакој прилици на поштовање своје личност, своје части, својих породичних права, својих верских убеђења и обреда својих навика и обичаја. Са њима ће се у свакој прилици поступати човечно и она ће нарочито бити заштићена од сваког насиља или застрашивања од увреде и јавне радозналости. Водећи рачуна о одредбама које се односе на стање здравља, на године живота и пол, стране у сукобу у чијој се власти налазе заштићена лица поступаће према свима њима с истим обзирима, без икакве неповољне дискриминације, засноване нарочито на раси, вероисповести или политичким убеђењима

Допунским протоколом I уз Женевске конвенције од 12. августа 1949. године о заштити жртава међународних оружаних сукоба од 08. јуна 1977. године и то чланом 51 став 3 прописано је да ће цивили уживати заштиту уколико не узимају директно учешће у непријатељствима, односно за време док не узимају директно учешће у непријатељствима.

Допунским протоколом II уз Женевске конвенције од 12. августа 1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба од 08. јуна 1977. године и то чланом 4 став 1 и 2 тачка а) прописано је да сва лица која не узимају директно учешће или која су престала да учествују у непријатељствима без обзира на то да ли је њихова слобода била ограничена или не, имају право да њихова личност, част и убеђење и верско убеђење буду поштовани. Она ће у свим приликама бити хумано третирана без икакве дискриминације. Забрањено је наређивати да не сме бити преживелих. Не дирајући начелни карактер напред наведених одредаба, следећа дела против лица поменутих у ставу 1 јесу и остају забрањена у свако доба и на сваком месту: а) насиље над животом, здрављем и физичким или менталним благостањем људи, нарочито убиство, окрутност поступање, као што су мучење, сакаћење, или било који облик телесне казне.

Такође, чланом 13 став 3 Допунског протокола II прописано је да ће цивили уживати заштиту предвиђену овим делом уколико не узимају и за време док не узимају директно учешће у непријатељствима.

Оптужени Марк Кашњети након што се прикључио припадницима ОВК, припадницима једне стране у оружаном сукобу, је био у обавези да поштује напред наведене одредбе и да им обезбеди поштовање у свакој прилици. Жртве су били цивили, беспомоћни људи који нису представљали реалну претњу за безбедност оптуженог и других припадника ОВК. Једини разлог за овакво поступање према њима је њихова етничка припадност, зато што су Срби.

Правном анализом овако утврђеног чињеничног стања, суд је утврдио да се догађај одиграо у време, на месту и на начин описан у изреци пресуде, да је опт. Марк Кашњети, кршећи правила међународног права, дана 14. јуна 1999. године у Призрену, Аутономна Покрајина Косово и Метохија, за време оружаног сукоба између војних снага Савезне Републике Југославије и полицијских снага Републике Србије, с једне стране и припадника наоружане војне формације Ослободилачке војске Косова (ОВК) и Коалиције НАТО пакта, са друге стране, у ситуацији када су се војне снаге СРЈ и војне снаге коалиције налазиле у фази прекида ратних дејстава и у фази повлачења са КиМ, која фаза подразумева борбено обезбеђење и представља војну формацију и када су се и даље дешавали оружани сукоби, након што се прикључио припадницима ОВК у униформи наоружан аутоматском пушком заједно са тројицом НН припадника Ослободилачке војске Косова, према цивилном становништву неалбанске националности вршио противзаконита затварања, тако што је у Призрену, у улици Дурмиш Аслани око 11 часова зауставио возило марке „Застава – Југо 55“, у којем су се налазили оштећени Ђуровић Божидар и Здравковић Љубомир, па након што су изашли из возила, ударио оштећеног Ђуровић Божидара кундаком пушке у главу, на који начин је према њему нечовечно поступао, везао им руке канапом, те их је заједно са осталим НН припадницима ОВК претњом оружјем спровео низ улицу око 200 метара даље, гурајући их, ударајући Ђуровић Божидара повремено по телу, до дворишта једне куће, где их је противзаконито затворио, где су од стране непознатих припадника држани неколико сати, након чега је оштећене заједно са Јовановић Мирославом, који је пре њих био ухапшен, држан, испитиван и тучен у истом дворишту, Ђуровићевим возилом заједно са још једним припадником ОВК пребацио до призренског насеља Ортокол, где су их одвезали и наредили да оду у Србију.

Кривично дело је учињено са **умишљајем** када је учинилац био свестан свог дела и хтео његово извршење.

Оцењујући психички однос учиниоца према кривичном делу, суд је утврдио да је оптужени Марк Кашњети поступао са **директним умишљајем**, с обзиром да је био свестан свог дела и да је хтео његово извршење. Наиме, оптужени је радње предузимао свестан како својих поступака тако и њихових

последица, хтео да према оштећеном Ђуровић Божидару као цивилу нечовечно поступа а затим и оштећеног Божидара Ђуровића и оштећеног Здравковић Љубомира противправно затвори.

Одредбом члана 22 КЗ СРЈ предвиђено је да *саизвршилаштво* постоји ако више лица, учествовањем у радњи извршења или на други начин, заједнички учине кривично дело. Код саизвршилаштва морају бити испуњени објективни и субјективни услови.

У конкретном случају испуњени су како објективни, тако и субјективни услови за постојање саизвршилаштва, а то су учешће у делу и свест о заједничком деловању. Током поступка је утврђено да је оптужени Марк Кашњети заједно са тројицом НН припадника ОВК зауставио возило у којем су се налазили оштећени Ђуровић Божидар и Здравковић Љубомир, те су их заједно претњом оружјем спровели низ улицу гурајући их до дворишта једне куће где су их противзаконито затворили. У свим овим радњама оптужени Марк Кашњети поступа као саизвршилац јер има свест о заједничком деловању. Наиме, оптужени Марк Кашњети заједно са непознатим припадницима ОВК има заједно власт над делом, један прихвата радње другог као своје и заједничке, изражавајући вољу да заједно изврше дело.

Како није било околности које би искључивале кривичну одговорности оптуженог, суд га је огласио кривим и осудио на казну по закону.

Полазећи од опште сврхе кривичних санкција, сврхе кажњавања и граница казне прописане законом за кривично дело за које је оптужени оглашен кривим, суд је имао у виду све околности из члана 41 КЗ СРЈ које утичу да казна буде мања или већа.

Одлучујући о кривичној санкци суд је ценио све *олакшавајуће и отежавајуће* околности на страни оптуженог Марк Кашњетија.

Ценећи олакшавајуће околности на страни опт. Марк Кашњетија суд је нашао да је исти [REDACTED] као и чињеницу да је од извршења кривичног дела протекло 13 година.

На страни опт. Марк Кашњетија суд није нашао отежавајућих околности.

Ценећи све околности од утицаја на одмеравање казне суд је олакшавајућим околностима на страни оптуженог Марк Кашњетија придао значај особито олакшавајућим околностима, налазећи да се и ублаженом казном сходно члану 42 и 43 КЗ СРЈ може постићи сврха кажњавања из члана 33 КЗ СРЈ, те је одмерио казне затвора испод границе прописане Законом за ово кривично дело. Ово нарочито када се има у виду природа учињених кривично правних радњи.

Имајући у виду све напред наведене околности суд је оптуженог Марк Кашњетија осудио на казну затвора у трајању од 2 (две) године. Суд сматра да је изречена казна затвора адекватна и сразмерна тежини почињеног кривичног дела, степену кривичне одговорности оптуженог, околности под којима је дело почињено, степену повређивања или угрожавања заштићених добара и насталих последица и да ће изречене казне испунити сврху кажњавања из члана 33 КЗ СРЈ.

На основу члана 50 КЗ СРЈ оптуженом Марк Кашњетију у казну затвора урачунато је и врме проведено у притвору по решењу судије за претходни поступак Вишег суда у Београду, Одељења за ратне злочине Ки.По2 5/12 од 16.04.2012. године, а који му се рачуна од 14.04.2012. године, па надаље.

Суд је отклонио извођење доказа испитивањем сведока Бајрама Чочаја и Фитима Краснићија јер и поред уложеног напора није био у могућности да обезбеди њихово сведочење. Стим у вези и бранилац оптуженог адвокат мр.Горан Доловић је повукао предлог за испитивање ових сведока.

На основу члана 258 став 4 ЗКП-а, оштећени се за остваривање имовинско-правног захтева упућују на парницу, с обзиром да подаци кривичног поступка нису пружили поуздан основ за одлучивање о захтеву

Оптужени Марк Кашњети је на основу члана 264 став 4 ЗКП-а ослобођен дужности да накнади трошкове кривичног поступка.

Суд је приликом доношења одлуке имао у виду и остале доказе који су изведени на главном претресу, али је нашао да су исти без утицаја на другачију одлуку у овој кривично правној ствари, па их није посебно образлагао.

На основу свега напред изнетог, одлучено је као у изреци пресуде.

ЗАПИСНИЧАР

Сњежана Ивановић

ПРАВНА ПОУКА:

Против ове пресуде дозвољена је жалба Апелационом суду у Београду, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, а преко овог суда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА

